

СОПОС

СИНДИКАТ ОРГАНИЗАЦИЈА ПРАВОСУДНИХ ОРГАНА СРБИЈЕ

Трг војводе Радомира Путника бр.4, 34000 Крагујевац

Тел/факс 034/331-832;335-688 лок. 220

www.sopos.org.rs

E-mail: sekretar@sopos.org.rs

МИНИСТАРСТВУ ПРАВДЕ ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Немањина 22-26
Београд

ПРИМЕДБЕ И МИШЉЕЊЕ СИНДИКАТА СОПОС НА РАДНИ ТЕКСТ АМАНДМАНА
МИНИСТАРСТВА ПРАВДЕ РС
НА УСТАВ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

1. Најпре у ставу 2. тачка 3. АМАНДАМАНА I уместо „БИРА И РАЗРЕШАВА ВРХОВНОГ ЈАВНОГ ТУЖИОЦА СРБИЈЕ, ПЕТ ЧЛАНОВА ВИСОКОГ САВЕТА СУДСТВА И ПЕТ ЧЛАНОВА ВИСОКОГ САВЕТА ТУЖИЛАЦА“ треба да стоји „БИРА И РАЗРЕШАВА ПЕТ ЧЛАНОВА ВИСОКОГ САВЕТА СУДСТВА И ПЕТ ЧЛАНОВА ВИСОКОГ САВЕТА ТУЖИЛАЦА.“

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ: Потребно је обезбедити пуну независност и професионализацију јавнотужилачке власти на тај начин што ће избор Врховног јавног тужиоца Србије вршити Високи савет тужилаца, на предлог опште седнице Врховног јавног тужилаштва Србије.

2. У ставу 3. АМАНДАМАНА II треба додати нову тачку амандмана која ће гласити : „УРЕЂЕЊЕ СУДСКЕ И ЈАВНОТУЖИЛАЧКЕ ВЛАСТИ.“

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ: Почев од 2008. године, Закони којима се уређује судска и јавнотужилачка власт су пречесто мењани, допуњавани, што све ствара правну несигурност имајући у виду да су у питању закони којима се у битном уређује функционисање правосудног система у Републици Србији. Нпр. Закон о уређењу судова је мењан 2008., 2009, 2010., три пута 2011., 2013., 2015., два пута 2016. и најзад 2017. године. Сходно наведеном, сматрамо да се Уставом предвиди већина гласова свих народних посланика Народне скупштине када се одлучује о законима којима се уређују судска и јавнотужилачка власт.

3. У АМАНДАМАНУ III након става „СУДСКЕ ОДЛУКЕ СЕ ДОНОСЕ У ИМЕ НАРОДА“ додати нови став који ће гласити: „СУДОВИ РЕШАВАЈУ ПРЕДМЕТЕ НЕПРИСТРАСНО, НА ОСНОВУ ЧИЊЕНИЦА И У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ, БЕЗ ИКАКВИХ ОГРАНИЧЕЊА, НЕПРОПИСНИХ УТИЦАЈА, ПОДСТИЦАЈА, ПРИТИСАКА, ПРЕТЊИ ИЛИ ОМЕТАЊА, ДИРЕКТНИХ ИЛИ ИНДИРЕКТНИХ, СА БИЛО КОЈЕ СТРАНЕ И ИЗ БИЛО КОЈЕГ РАЗЛОГА.“

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ: У складу са међународним и Европским стандардима о независности судства, потребно је у Уставу прецизирати појам независности судства.

4. У АМАНДАМАНУ III уместо става „У СУЂЕЊУ МОГУ ДА УЧЕСТВУЈУ И СУДИЈЕ ПОРОТНИЦИ, У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ“, треба да стоји „У СУЂЕЊУ МОГУ ДА УЧЕСТВУЈУ СУДИЈЕ ПОРОТНИЦИ И СУДИЈСКИ ПОМОЋНИЦИ, У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ.“

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ: Наиме, судијски помоћници у складу са Законом о уређењу судова и Судским пословником, већ имају овлашћења да пред судом самостално предузимају процесне радње, па стога као нпр. у Уставу Републике Хрватске, треба оставити могућност да се Законом уреди да у суђењу могу да учествују судијски помоћници и својим учешћем допринесу растерећењу поступајућих судија у одређеним врстама и броју предмета, о чему се треба одлучити посебним Законом, а након ширих консултација свих релевантних установа.

5. У АМАНДАМАНУ IV уместо става 1. „ СУДИЈА ЈЕ НЕЗАВИСАН И СУДИ НА ОСНОВУ УСТАВА, ПОТВРЂЕНИХ МЕЂУНАРОДНИХ УГОВОРА, ЗАКОНА И ДРУГИХ ОПШТИХ АКТА“ треба да стоји „ СУДИЈА ЈЕ НЕЗАВИСАН И СУДИ САМО НА ОСНОВУ УСТАВА, ПОТВРЂЕНИХ МЕЂУНАРОДНИХ УГОВОРА, ОПШТЕПРИХВАЋЕНИХ ПРАВИЛА МЕЂУНАРОДНОГ ПРАВА, ЗАКОНА, ДРУГИХ ОПШТИХ АКТА И СВОЈЕ САВЕСТИ.“

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ: Наведени став Амандмана треба ускладити са чл.1 Закона о судијама и одредбом чл.194 Устава који прописује изворе права.

6. У АМАНДАМАНУ IV уместо става 2. „ЗА СУДИЈУ У ЗАКОНОМ ОДРЕЂЕНИМ СУДОВИМА КОЈИ ИМАЈУ ИСКЉУЧИВО ПРОВОСТЕПЕНУ НАДЛЕЖНОСТ МОЖЕ БИТИ ИЗАБРАНО САМО ЛИЦЕ КОЈЕ ЈЕ ОКОНЧАЛО ПОСЕБНУ ОБУКУ У ИНСТИТУЦИЈИ ЗА ОБУКУ У ПРАВОСУЂУ ОСНОВАНОЈ ЗАКОНОМ“ треба да стоји „ ИЗБОР СУДИЈА У ЗАКОНОМ ОДРЕЂЕНИМ СУДОВИМА КОЈИ ИМАЈУ ИСКЉУЧИВО ПРОВОСТЕПЕНУ НАДЛЕЖНОСТ ЗАСНИВА СЕ НА СТРУЧНОСТИ, ПРОФЕСИОНАЛНОСТИ, РЕЗУЛТАТИМА РАДА, И ДОСТОЈНОСТИ ДРЖАВЉАНИНА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ КОЈИ ИСПУЊАВА ОПШТЕ УСЛОВЕ ЗА РАД У ДРЖАВНИМ ОРГАНИМА.“

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ : Најпре, начин избора судија је уставна, а прописивање услова за избор судија законска материја, па стога не постоји аргумент да Институција за обуку у правосуђу постане уставна категорија. Такође, треба узети у обзир и Одлуку Уставног суда од 06.02.2014. године да прописивање обавезне почетне обуке заправо потиже и спречава адекватно вредновање осталих прописаних услова за обављање јавних функција и ставља у неједнак правни положај кандидате који долазе из редова судијских и тужилачких помоћника, а чиме се криши начело једнакости грађана који се налазе у истој правној ситуацији из чл.21 и 53 Устава. Осим тога, Уставни суд налази и да се оспореним одредбама ограничава Уставом утврђена надлежност ВСС-а и ДВТ-а који као самостални и независни државни органи самостално утврђују предлог кандидата за први избор судија и заменика јавних тужилаца. На основу свега напред наведеног, мишљења смо да треба изоставити предложени амандман из Устава док се не спроведе опширна јавна расправа о овом питању и улози Институцији за обуку у правосуђу и постигне консензус између свих релевантних чинилаца у правосудном систему РС, и да се најзад ово питање реши Законом.

7. У АМАНДАМАНУ IV уместо става 3.“СУДИЈСКА ФУНКЦИЈА ТРАЈЕ ОД ИЗБОРА ЗА СУДИЈУ ДОК СУДИЈА НЕ НАВРШИ РАДНИ ВЕК“ треба да стоји “ СУДИЈСКА ФУНКЦИЈА ТРАЈЕ НЕПРЕКИДНО ОД ИЗБОРА ЗА СУДИЈУ ДО НАВРШЕЊА РАДНОГ ВЕКА.“

8. У АМАНДАМАНУ IV НАКОН СТАВА 7. додати нови став који ће гласити: „СУДИЈА ЈЕ ДУЖАН ДА ЧУВА ДОСТОЈАНСТВО СУДИЈСКЕ ФУНКЦИЈЕ И ИМА ПРАВО НА ПЛАТУ У СКЛАДУ СА ДОСТОЈАНСТВОМ КОЈА ЈЕ ЈЕДНА ОД ГАРАНЦИЈА ЊЕГОВЕ НЕЗАВИСНОСТИ И МАТЕРИЈАЛНЕ СИГУРНОСТИ.“

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ: Република Србија је дужна да осигура да статус судија и њихове плате одговарају достојанству њихове професије и терету одговорности, а све у складу са Међународним и Европским стандардима у правосуђу.

9. У АМАНДАМАНУ V НАКОН СТАВА 3. додати нови став који ће гласити : СУДИЈЕ СУ СЛОБОДНЕ ДА ОСНИВАЈУ И ПРИСТУПАЈУ УДРУЖЕЊИМА СУДИЈА ИЛИ ДРУГИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА У ЦИЉУ ЗАСТУПАЊА СВОЈИХ ИНТЕРЕСА, СТРУЧНОГ УНАПРЕЂЕЊА И УСАВРШАВАЊА И ЗАШТИТЕ СУДСКЕ НЕЗАВИСНОСТИ, У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ.“

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ : Сматрамо да је потребно Уставом регулисати и питање спојивости судијске функције са другим пословима и функцијама у складу са одредбама Закона о судијама.

10. Ако се усвоји предложена промена, потребно је променити наслов АМАНДАМАНА V тако да гласи “Имунитет, неспојивост и слобода удруживања“

11. У АМАНДАМАНУ VII НАКОН СТАВА 2. додати нови став који ће гласити „ИЗБОР СУДИЈА СЕ ЗАСНИВА НА ЈАВНИМ, ОБЈЕКТИВНИМ, СВЕОБУХВАТНИМ И ЈЕДИНСТВЕНИМ КРИТЕРИЈУМИМА КОЈЕ ЗА ПРВИ ИЗБОР СУДИЈА, ЗА ИЗБОР СУДИЈЕ У ВИШИ СУД, ЗА ИЗБОР ПРЕДСЕДНИКА СУДА, ДОНОСИ ВИСОКИ САВЕТ СУДСТВА.“

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ: Имајућу у виду значај питања првог избора судија и избора судија у виши суд, сматрамо да је ово питање потребно начелно прописати и Уставом.

12. ИЗБРИСАТИ став 3. АМАНДАМАНА VIII, којим је прописано да „ДИСЦИПЛИНСКИ ПОСТУПАК И ПОСТУПАК РАЗРЕШЕЊА СУДИЈА И ПРЕДСЕДНИКА СУДОВА МОЖЕ ПОКРЕНУТИ И МИНИСТАР НАДЛЕЖАН ЗА ПРАВОСУЂЕ.“

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ : Ако би ово право Министра правде било прописано, исто би довело од најдиректнијег мешања извршне власти у правосуђе и нарушавало независност правосуђа. Мишљење Венцеијанске комисије ја да Министар правде не буде укључен у одлучивање о дисциплинској одговорности. Такође, законом је прописано да иницијативу за покретање дисциплинског поступка може покренути било које лице, па се не може утврдити сврха посебног прописивања надлежности Министра правде да покреће поступак против судија.

13. Изменити став 1. АМАНДАМАНА IX тако да гласи: ВИСОКИ САВЕТ СУДСТВА ЧИНИ ЈЕДАНАЕСТ ЧЛАНОВА: ШЕСТ СУДИЈА КОЈЕ БИРАЈУ СУДИЈЕ И ПЕТ ИСТАКНУТИХ ПРАВНИКА КОЈЕ БИРА НАРОДНА СКУПШТИНА.“

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ : Сматрамо да је састав Високог савета судства у коме би већину од 6 чланова чиниле судије које бирају судије представљао велику гаранцију за стварну независност судске власти и унапредио ефикасност и професионалност овог органа, али повећао и одговорност за функционисање судске власти, и био у складу са Мишљењем број 10 из 2007. године, Саветодавног већа Европских судија о саставу судских савета. Осим тога, већину чланова судских савета у најближем окружењу Републике Србије бирају судије, осим у Републици Црној Гори, тако да и овај аргумент иде у прилог чињеници да је потребно да већину чланова судског савета бирају судије.

14. Мишљења смо да је потребно изменити став 2. АМАНДАМАНА XI тако да гласи : ПРЕДСЕДНИК ВИСОКОГ САВЕТА СУДСТВА БИРА СЕ МЕЂУ ЧЛАНОВИМА САВЕТА КОЈИ СУ СУДИЈЕ.“

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ: Сматрамо да као председник највишег органа судске власти треба да буде изабран представник судија, а који је већ упознат са ситуацијом у систему судске власти и који ће гарантовати независност судства и функционисање судске власти, а све ово у складу са напред наведеним међународним и европским стандардима.

15. Потребно је изменити став 1. АМАНДАМАНА XV тако да гласи: “ВРХОВНОГ ЈАВНОГ ТУЖИОЦА СРБИЈЕ БИРА ВИСОКИ САВЕТ ТУЖИЛАЦА, ПО ПРИБАВЉЕНОМ МИШЉЕЊУ ОПШТЕ СЕДНИЦЕ ВРХОВНОГ ЈАВНОГ ТУЖИЛАШТВА СРБИЈЕ, НА ПЕРИОД ОД ПЕТ ГОДИНА.“

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ: Мишљења смо да Врховног јавног тужиоца Србија треба да бира независан и професионалан орган од законодавне и извршне власти, а што је управо Високи савет тужилаца, чиме би се гарантовала независност јавнотужилачке власти и унапредила борба против криминала, а што би било у складу са међународним и европским стандардима, а наручито имајући у виду значај овог органа и овлашћења која су му Уставом и Законом прописана.

16. Дакле, потребно је и изменити став 1. АМАНДАМАНА XXI тако да гласи: ВИСОКИ САВЕТ ТУЖИЛАЦА ЧИНИ ЈЕДАНАЕСТ ЧЛАНОВА: ШЕСТ ЗАМЕНИКА ЈАВНИХ ТУЖИЛАЦА КОЈЕ БИРАЈУ ЈАВНИ ТУЖИОЦИ И ЗАМЕНИЦИ ЈАВНИХ ТУЖИЛАЦА И ПЕТ ИСТАКНУТИХ ПРАВНИКА КОЈЕ БИРА НАРОДНА СКУПШТИНА“.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ: Сматрамо да је састав Високог савета тужилаца у коме би већину од 6 чланова чиниле заменици тужилаца које бирају тужиоци и заменици тужиоца, представљао велику гаранцију за стварну независност јавнотужилачке власти и унапредио ефикасност и професионалност овог органа, али повећао и одговорност за функционисање исте, и био у складу са међународним и европским стандардима у области јавнотужилаштва.

17. Осим напред наведеног, по питању избора чланова Високог савета судства и и Високог савета тужилаца, сматрамо да у предложеним амандманима треба прецизније дефинисати услове за кандидате за ове органе судске власти, дефинисати појам „истакнутих правника“, одредити минималне године живота и радног искуства у струци истих, на исти или сличан начин како је одређено у чл.172. Устава, а све имајући у виду положај и значај ових органа судске власти за функционисање правосудног система Републике Србије.

18. Имајући у виду значај Високог савета судства и и Високог савета тужилаца, предлажемо и да се овим органима судске власти да могућност да

предлажу законе (измене и допуне закона) из своје надлежности, као што је иста могућност дата Заштитнику грађана и НБС у чл.107 ст.2 Устава, на тај начин што ће уместо постојеће одредбе чл.107 ст.2 Устава стајати : „ВИСОКИ САВЕТ СУДСТВА, ВИСОКИ САВЕТ ТУЖИЛАЦА, ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА И НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ ИМАЈУ ПРАВО ПРЕДЛАГАЊА ЗАКОНА ИЗ СВОЈЕ НАДЛЕЖНОСТИ“.

Најзад, Синдикат СОПОС је мишљења да је Радни текст амандмана Министарства правде на Устав Републике Србије добра полазна основа за даље разговоре и преговоре око предложених промена Устава, али имајућу у виду значај Амандмана и примедбе највиших правосудних органа, предлажемо да продужите јавну расправу поводом Уставних промена, како би заједно дошли до најбољих решења у Уставу и унапредили рад целокупног система правосуђа Републике Србије.

У Крагујевцу,
02.03.2018. године.

ПРЕДСЕДНИК СОПОС-а

Милета Тодоровић